

STORT ARBEJDSUDBUDSPOTENTIALE I EURES

BAT, 25. august 2023

Mangel på arbejdskraft er en af de største udfordringer for dansk økonomi. Som AE-Rådet har påvist, mangler vi eksempelvis over 90.000 håndværkere i 2030. Denne mangel på faglært arbejdskraft vil være en tiltagende hindring for den grønne omstilling inden for områder som f.eks. energirenovering, klimatilpasning, udbygning af grøn infrastruktur m.m.

Når manglen er akut, er det oplagt at se på de eksisterende muligheder, vi har for at skaffe mere arbejdskraft på kort sigt. Her er den europæiske jobdatabase EURES ikke til at komme udenom.

I denne analyse kan vi i BAT – Bygge-, Anlægs- og Trækartellet vise, at EURES er et oplagt redskab til at skaffe arbejdskraft til Danmark.

Den 25. august 2023 var der således slået ikke mindre end 4.585.552 stillinger op i databasen, og næsten 1 million europæere – nærmere betegnet 890.257 - tilbød deres arbejdskraft gennem portalen. Ud af dem vil en stor andel gerne til Danmark.

Der er i skrivende stund over 60.000 europæere, der aktivt har angivet, at de gerne vil have job i Danmark. Et tal der næsten er fordoblet siden efteråret sidste år. Denne udvikling skal ses i lyset af, at det samlede antal brugere i databasen faktisk er faldet.

Desværre kan vi også se, at antallet af stillingsopslag fra danske virksomheder, er stagneret. Faktisk er antallet af danske stillingsopslag faldet markant over de seneste par år.

HVAD ER EURES?

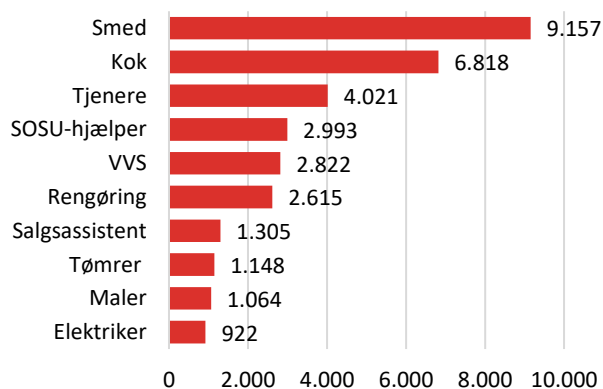
European Employment Services - EURES er et fælleseuropæisk jobformidlingssystem, hvor europæiske virksomheder kan slå stillinger op, og EU-borgere kan uploade deres CV'er og angive ønske om, inden for hvilke fag og hvilke lande, de ønsker at arbejde i.

Arbejdskraften søger mod Danmark

Jobportalen er et tværeuropæisk arbejde, men databasens egne tal viser i hvor stort omfang ansøgere søger mod Danmark. Antallet af ansøgere, der aktivt har tilvalgt Danmark som ønsket arbejdssted, er opløftende. For intet mindre end 60.703 europæere har d.d. angivet i EURES, at de er interesseret i at få en stilling i Danmark.

BAT har lavet datatræk fra EURES' database over en årrække, og det kan ses, at antallet af ansøgere, der søger mod Danmark har været støt stigende i perioden.

ARBEJDSUDBUD I EURES I UDVALGTE ERHVERV

Antallet af europæere, der aktivt søger mod Danmark, er næsten fordoblet på under ét år. Således er der 60.703, der i år angiver at ville arbejde i Danmark, hvor tallet var 32.574 sidste år og 25.019 året før igen.

Der er en generel høj søgning mod Danmark på tværs af alle brancher. Ser man på fag inden for eks. hotel- og restaurationsbranchen, står arbejdskraften i kø for at komme hertil, men der er også et stort potentiale for eks. industrien og detailhandlen i at hente arbejdskraft gennem EURES.

Stort potentiale for arbejdskraft i bygge- og anlægsbranchen

Ser man specifikt på bygge- og anlægsbranchen er der over 7.500 arbejdere, der har angivet, at de specifikt vil til Danmark. Inden for samtlige fag i bygge- og anlægsbranchen har vi set en stigning i antallet af kandidater, der vil arbejde i Danmark. Der er f.eks. tale om over 1.100 tømrere og over 600 murere (se yderligere i Tabel 3). Disse tal har også været kraftigt stigende over det seneste år, og langt de fleste fag har oplevet noget nær en fordobling af ansøgere. På trods af dette er arbejdsgiverne inden for bygge- og anlægsbranchen dog ikke på top ti over de brancher, der slår flest stillingsopslag op i EURES i Danmark (se Tabel 4).

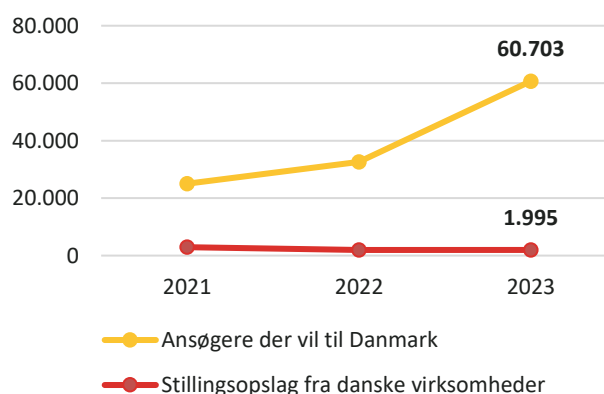
Danske virksomheder udnytter ikke mulighederne i EURES

Det er dog ikke et problem, der er isoleret til bygge- og anlægsbranchen i Danmark. Desværre benytter danske virksomheder sig generelt set ikke i særlig høj grad af databasen. På trods af den massive mangel på arbejdskraft i de fleste brancher, har danske arbejdsgivere kun slået 1.995 stillinger op i EURES. Den 30. november 2022 var dette tal 1.961, og året før var der 2.925 stillinger fra danske virksomheder.

Der er dermed en faldende tendens til at slå stillinger op i databasen på trods af det store fokus på arbejdskraftmangel, der har været de seneste år. Faktisk er antallet af danske stillingsopslag faldet med godt en tredjedel over de seneste år.

I Sverige ser tallene dog helt anderledes ud. De svenske arbejdsgivere har lagt 67.261 jobopslag på portalen – eller hvad der svarer til næsten 34 (!) gange så mange som de danske arbejdsgivere. Dette tal har ligget stabilt i de år BAT har udtrykket data fra EURES og viser, at der er en markant større opmærksomhed på databasens muligheder i Sverige.

ARBEJDSUDBUD OG STILLINGSOPSLAG

Se på europæiske arbejdsløse før tredjelandsborgere

I BAT har vi været i løbende dialog med arbejdsgiverne om dette paradoks. Vi er i dialogen blevet gjort opmærksomme på, at disse medarbejdere ikke alle nødvendigvis har kvalifikationerne for fra dag ét til at kunne indgå på det danske arbejdsmarked. Derfor har beskeden fra de danske arbejdsgiverorganisationer været, at det var mere oplagt at importere arbejdskraft fra tredjelande. Det har formodningen imod sig, at medarbejdere fra f.eks.

Filippinerne nødvendigvis ville have nemmere ved at kunne indgå på en dansk arbejdsplads fra dag ét end en EU-borger. Manglen på kvalifikationer må alt andet lige være et mindst lige så stort problem ved tredjelandsmedarbejdere som hos EU-borgere.

En indvending, der nogle gange præsenteres mod europæiske arbejdstagere, er, at de ikke har de fornødne engelskkundskaber. Men det har ligeledes formodningen imod sig, at arbejdstagere fra tredjelande nødvendigvis skulle have bedre sprogkundskaber end arbejdstagere fra andre EU-lande.

Det er derimod vores erfaring fra over 600 faglige sager årligt, at hverken sprogkundskaber eller erhvervsen af certifikater skulle være noget nødvendigt krav for at kunne arbejde i den danske bygge- og anlægsbranche.

Høje arbejdsløshedsprocenter i flere EU-lande gør det endog endnu mere oplagt, at se til de øvrige medlemslande. Tager man Sverige som eksempel, er der ifølge Eurostat en arbejdsløshedsprocent på 7,5. Til sammenligning er det danske tal ifølge Eurostat på 3 pct. En udstrakt hånd til de svenske ledige burde være et oplagt sted at finde arbejdskraft. Dertil kommer, at forholdet mellem den svenske og den danske kronekurs gør det særdeles fordelagtigt for svenskere at arbejde i Danmark i øjeblikket.

Aktiv brug af EURES

Skulle man ønske at benytte sig af mulighederne i EURES er der flere mulige håndtag, man kan tage fat i. Først og fremmest kunne man tage kontakt til de over 60.000 arbejdstagere, der aktivt har angivet, at de ønsker arbejde i Danmark. Deres kontaktoplysninger er at finde i EURES for arbejdsgivere såvel som offentlige myndigheder. Det ville være oplagt for virksomhederne selv at tage direkte fat i de arbejdstagere, der står i databasen. Den direkte vej uden mellemlid må formodes hurtigst og mest effektivt at kunne afklare, hvor der er oplagte jobmatches. Alternativt kunne arbejdsgiverorganisationerne udbrede information om systemet til deres medlemmer, promovere databasens muligheder samt hjælpe virksomhederne.

Skulle man fra de danske arbejdsgiverorganisationers side ikke have interesse i eller ønske om at arrangere denne indsats, kunne man også oplagt bidrage til dette fra offentlig side. Først og fremmest kunne man lave en målrettet oplysningsindsats om EURES' muligheder rettet mod danske virksomheder. Ydermere kunne man gennem de danske ambassader i EU-landene invitere til møder, hvor de kandidater, der ønsker at komme til Danmark, kunne få oplysning om de fordelagtige løn- og arbejdsvilkår, som danske arbejdsgivere kan tilbyde.

Det kunne dertil overvejes, om der er en fordel i at indføre et krav til danske virksomheder om at opslå stillinger i EURES, hvis man ønsker at søge udenlandske arbejdskraft. Et sådant krav er indført i visse lande, som vi normalvis sammenligner os med, og ville øge antallet af danske stillingsopslag i EURES. Det ville alt andet lige skabe flere muligheder for at opnå jobmatch. Det ville desuden også åbne flere virksomheders øjne over for mulighederne i EURES.

Beskæftigelsesmål for EURES

Taget i betragtning, at systemet allerede er implementeret, at brugerne allerede er inden for EU's grænser og aktivt har tilkendegivet, at de ønsker at arbejde i Danmark, virker EURES som redskab til at afhjælpe arbejdskraft mangel lige til. Alt andet lige kræver det en mindre indsats for offentlige myndigheder at skulle tiltrække allerede herboende EU-borgere sammenlignet med

tredjelandsborgere fra eksempelvis Kenya, hvor man må formode at den nødvendige diplomatiske og administrative indsats må være væsentligt større.

Ville man gøre en aktiv indsats for at benytte sig af det allerede implementerede system, burde man opsætte realistiske måltal for, hvor mange man gerne ville tiltrække. Satte man et ambitiøst og realistisk mål om, at tiltrække eksempelvis 15 pct. af de ansøgere, der aktivt har tilkendegivet, at de gerne vil til Danmark, ville dette give over 9.100 nye arbejdstagere i Danmark.

Er EURES besværligt?

Tanken om en europæisk database kan måske fraholde visse virksomheder fra at benytte sig af systemet ud fra bekymring om bureaukratiske processer. Dog fungerer systemet meget simpelt. Når man er oprettet i systemet, er processen meget lige til:

- Klik på "Find medarbejdere" i menuen "Arbejdsgivere".
- Vælg "Danmark" i menuen "Beliggenhed" til venstre i skærmen.
- Skriv den ønskede jobtitel, der efterspørges – f.eks. "tømrer" – i søgefeltet.
- Tryk "Søg"
- Vælg nu mellem de 1.148 kandidater, der vil tage tømrerarbejde i Danmark og klik på vedkommendes navn.
- Vedkommendes kontaktoplysninger vil nu komme frem på skærmen og en evt. ansættelsesproces kan nu starte.

Er arbejdskraften i EURES kvalificeret?

En indvending der fra tid til anden rejses over for EURES' muligheder er, at den arbejdskraft, der udbydes igennem systemet, ikke nødvendigvis har de fornødne kvalifikationer til at indgå på det danske arbejdsmarked fra dag ét. Hvis man for alvor frygter, at arbejdskraften ikke lever op til de høje faglige krav, man stiller på en dansk arbejdsplads, så skulle man måske tilbyde udenlandske ufaglærte at blive voksenlærlinge til overenskomstmæssig, dansk løn. Mon ikke det stadig ville kunne tiltrække mange, hvis alternativet var arbejdsløshed?

Når vi i den grad mangler arbejdskraft i Danmark, så burde EURES spille en vigtigere rolle i diskussionerne om arbejdskraftudbuddet. Systemet eksisterer allerede, arbejdskraften er der, og tiltagene, der kan øge anvendeligheden i Danmark, ligger lige for.

Hovedtal for EURES

Neden for er samlet en række hovedtal fra EURES' database. Det er værd at bemærke, at der er sket en væsentlig stigning i antallet af jobopslag i EURES på tværs af EU, mens der ikke er sket den samme stigning for danske virksomheder. Ligeledes er det bemærkelsesværdigt, at på trods af at antallet af kandidater i EURES-databasen er faldende, så fordobles antallet af ansøgere, der søger mod Danmark næsten.

Tabel 1: Nøgletal for EURES

	NOV. 2022	AUG. 2023	+/-
Jobopslag i alt på EURES	3.847.284	4.585.522	738.238
Kandidater i alt	1.097.482	890.242	-207.240
Kandidater der søger mod Danmark	32.574	60.703	28.129
Jobopslag fra danske virksomheder i alt	1.961	1.995	34
Jobopslag fra svenske virksomheder i alt	64.276	67.261	2.985

Det mismatch, der findes mellem antallet af stillinger, der slås op fra danske virksomheder, og antallet af ansøger, der vil til Danmark, er også tydeligt inden for bygge- og anlægsbranchen. Her, som i resten af Danmark, er antallet af jobsøgende næsten fordoblet. Til gengæld er antallet af stillingsopslag inden for branchen faldet med næsten en fjerdedel.

Tabel 2: Nøgletal for bygge- og anlægsbranchen

	NOV. 2022	AUG. 2023	+/-
Kandidater, der søger mod Danmark inden for bygge- og anlægsbranchen	3.950	7.573	3.623
Jobopslag inden for bygge- og anlægsbranchen i Danmark	1.200	963	-237

Ser man på de enkelte fag inden for bygge- og anlægsbranchen er der en stigende tendens inden for samtlige fag. Uanset om man ser på de mindre eller de større brancher, så er tendensen fuldstændig den samme: Kraftig øgning i antallet af ansøgere.

Tabel 3: Ansøgere inden for bygge- og anlægsbranchen, der vil til Danmark, fordelt på fag

BRANCHE	NOV. 2022	AUG. 2023	+/-
VVS	1.760	2.822	1062
Tømrer	537	1.148	611
Maler	485	1.064	579
Elektriker	482	922	440
Struktør	257	668	411
Nedriver	324	727	403
Murer	292	643	351
Anlægsgartner	228	423	195
Isolatør	65	161	96
Rørlægger	14	61	47
Kranfører	30	70	40
Tagdækker	12	40	28
Gulvlægger	12	35	23
Brolægger	9	32	23
Jernbinder	18	39	21
Stilladsarbejder	7	25	18
Glarmester	7	21	14
Stenhugger	12	21	9
I ALT INDEN FOR BYGGE- OG ANLÆG	3.950	7.573	3.623

Danske jobopslag i EURES fordelt på branche

Selvom der på tværs af brancherne i Danmark ikke er en stigende tendens til flere jobopslag, er der dog visse brancher, der i stigende grad benytter sig af EURES' muligheder. Dette gør sig f.eks. gældende inden for restaurationsbranchen, hvor der kommer flere opslag, der tilbyder kokkearbejde.

Herunder ses de brancher i Danmark, hvor arbejdsgiverne er de mest aktive i EURES. Det er værd at bemærke, at bygge- og anlægsbranchens arbejdsgivere ikke er blandt de ti mest op søgende brancher.

Tabel 4: Antal danske stillingsopslag i EURES fordelt på branche

BRANCHE	NOV. 2022	BRANCHE	AUG. 2023
1. Salgsarbejde i butik	107	1. Salgsarbejde i butik	132
2. Rengøringsarbejde undtagen i private hjem	87	2. Kokkearbejde	122
3. Undervisning og forskning på universiteter og højere læreanstalter	84	3. Rengøringsarbejde undtagen i private hjem	93
4. Arbejde med lastning og losning	74	4. Undervisning og forskning på universiteter og højere læreanstalter	76
5. Lastbilchauffører	52	5. Tjenerarbejde	61
6. Kokkearbejde	50	6. Kosmetologarbejde og beslægtede funktioner	60
7. Køkkenhjælp	45	7. Mekanikerarbejde inden for motorkøretøjer	58
8. Tjenerarbejde	44	8. Køkkenhjælp	49
9. Elektrikerarbejde	43	9. Lastbilchauffører	49
10. Undervisning før grundskoleniveau	42	10. Arbejde med lastning og losning	45